

Puheenjohtajan palsta

Seppo Alahuhta

Anestesiaalääkäripulasta, joko jo olemassa olevasta tai uhkaavasta, on tämän lehden palstoilla kirjoitettu usean henkilön näkökulmasta. Vaikka alueelliset ja sairaalakohtaiset erot vajeessa vaihtelevat, se aiheuttaa harmaita hiuksia vastuussa oleville ympäri maan yliopisto-, keskus- ja aluesairaaloissa. Kuntaliiton kyselyn mukaan sairaalat olisivat palkanneet viime syksynä 78 anestesiologia. Kasvua vajeessa vuotta aikaisemmin suoritettuun kyselyyn oli 30 %. Tämä siitä huolimatta, että Suomessa on anestesiaalääkäreitä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Lääkäriliiton tilastojen mukaan työikäisiä, erikoislääkärin oikeudet omaavia lääkäreitä on erikoisalallemme 615 ja heistä työssä sairaaloissamme on vajaat 500. Suomen Anestesiologiyhdistyksen jäseniksi on hyväksytty 136 erikoistumiskoulutukseen ilmoittautunutta lääkäriä, joista suurin osa on anestesiatyössä sairaaloissamme.

Anestesiaalääkäriavajene jatkuu ja uhkaa tulevaisuudessa käydä vielä nykyistäkin pahemmaksi eläkkeelle siirtymisen ja vähenevän työvoimatarjonnan johdosta. Vähenevä kiinnostus erikoisalalamme kohtaan lääketieteen opiskelijoiden keskuudessa on ollut havaittavissa omassa tiedekunnassani ja samanlaisia viestejä on kantautunut muualtakin. Halukkaita ei ole siinä määrin, että me pääsisimme valitsemaan alasta kiinnostuneista soveltuvimman aineksen. Tilanne on päinvastainen; parhaat hakijat valitsevat heitä eniten kiinnostavan erikoisalalan. Jotta emme jäisi nuolemaan näppejämme, valmistuvia lääkäreitä on alettava aktiivisesti houkuttelemaan ja värväämään anestesiatyöhön. Hanke edellyttää toimivaa rekrytointiohjelmia.

Parin viime vuoden aikana usean erikoisalalan

kansainvälisissä sarjoissa on julkaistu artikkeleita tekijöistä, jotka selittävät erikoislääkärikoulutukseen ilmoittautuneiden määrän laskun. Tavallisin selitys on ollut sukupolvien välinen kuilu ja elämän arvoja korostavat asenteet nuorten lääkäreiden keskuudessa. Koska asenteita on vaikea muuttaa, on meidän syytä keskittyä arvioimaan kriittisesti erikoislääkärikoulutusta ja työskentelyolosuhteita erikoisalallemme.

Opetushenkilökunta on keskeisessä asemassa, kun erikoisalalamme pyritään tekemään houkuttelevaksi lääketieteen opiskelijoiden keskuudessa. Innostava, asiallinen ja omaa erikoisalaansa arvostava anestesiologiopettaja luo myönteisen mielikuvan klinikastaan ja lisää kiinnostusta alaamme kohtaan. Kontaktit kannattaa pyrkiä luomaan jo varhaisessa vaiheessa ensimmäisten vuosikurssien aikana peruselvytysopetuksen yhteydessä ja farmakologian ja fysiologian kurssien aikana. Varsinaisen anestesiologian kurssin aikana erikoisalalamme eri osaamisalueiden - kivunhoidon, ensihoidon ja teholläketieteen - tekeminen tunnetuksi lisää edelleen alamme positiivista imagoa. Opiskelijoita rohkaistaan hakeutumaan amanuensseiksi ja lyhyisiin sijaisuuksiin anestesiaklinikoihin. Siinä vaiheessa, kun opiskelijat ovat klinikassa, koko henkilökunnan kannustava suhtautuminen heihin ja työyhteisön (toivottavasti) myönteinen ilmapiiri takaavat sen, että opiskelija kokee sen houkuttelevana tulevaisuuden työpaikkana. Tämä koskee kaiken tasoisia sairaaloita. Lääkärisijaisuus anestesian ja tehohoidon erikoisalalla on mahdollista vasta 8. kurssin jälkeen. Tämän aikaistamista on syytä tiedustella viranomaisilta. Alalle hakeutuminen tulee tehdä teknisesti mahdollisimman helpoksi.

Mutta ei riitä, että saamme houkuteluksi nuoria lääkäreitä töihin klinikkaamme. Jotta saisimme työllemme jatkajia, erikoistumaan hakeutuneet lääkärit on pyrittävä pitämään alalla. Koulutuksen sisällön kehittämiseksi SATELin koulutustyöryhmä on julkaissut suosituksen, jonka pohjalta keskustelua on hyvä jatkaa. Tekemämme työn sisältöön on myös syytä kiinnittää huomiota. Työstä aiheutuvan stressin on jopa väitetty lisäävän anestesiologien kuolleisuutta, ainakin Ruotsissa. Raskaiden päivystysten keventäminen on oikeaan suuntaan tähtäävä pyrkimys, joka parantaa seniorienkin elämänlaatua. "Kuka haluaisi mennä itse tai päästäisi lapsenlapsensa leikkaukseen, jos tietäisi anestesiologin tai kirurgin olevan yli pitkän työputken seurauksena promillen humalaa vastaavassa työkunnossa?" Tämä on suora lainaus Suomen Kuntaliiton julkaisusta. Meidän on oltava aktiivisia päivystyksen järjestelyissä, ennenkuin viranomaistahot sanelevat meille epämieluisan ratkaisun.

Koulutuksiin osallistuminen varmistaa osallisuuden työmotivaation ja korkean ammattitaidon

säilymisen. Tärkein erikoisalamme vuosittainen koulutustilaisuus on vuosikokouksen ympärille rakennettu koulutuspaketti. Tänäkin vuonna se järjestetään yhteistyössä Suomen Kirurgiyhdistyksen kanssa Operatiiviset Päivät 2002-nimisenä 20.-22.11.2002 Helsingissä. Tänä vuonna puitteet ovat tavallistakin juhlavimmat, sillä kyseessä on yhdistyksemme 50-vuotisjuhlakokous! Tavoitteena on saada anesthesiologeille suunnattua ohjelmaa viikon joka päivälle, siis myös alkuviikoksi ennen varsinaisia Operatiivisia Päiviä. Tästä lisää lokakuun alussa postitettavassa jäsenkirjeessä.

Toivotan yhdistyksen jäsenille hyvää syksyn jatkoa,

Seppo Alahuhta
seppo.alahuhta@oulu.fi

Kuva: "Päiväkoti Sinikello", Mika Mäenpää